



FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/832/2012/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

209/2012. (VII. 3.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2012. október 9-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárást** a 2013. július 3-án – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a F. városi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben egyrészt alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mert az alapjog korlátozása jogszerűen történt, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos postai úton terjesztette elő panaszát a Testületnél, abban a következőket adta elő.

A panaszos családjával együtt F. városban él, a város köztisztviselőként álló polgára, és amikor szükség volt rá, segítette a rendőrség munkáját. Egy ideje azonban a panaszos és a fia is közvetlen célpontjává vált a rendőri intézkedéseknek. Ez a folyamat 2012. január elején kezdődött, amikor a panaszos fiával szemben ittas vezetés miatt nyomozást kezdeményezett a rendőrség. Az eljárás több hónapon keresztül tartott, a panaszos fiának a vezetői engedélyét bevonták, az esettel összefüggésben kb. hat tanút hallgattak meg. A panaszos és fia több alkalommal is próbálta megtudni, hogy miért húzódik el az eljárás, amikor már hosszabb ideje nem került sor érdemi nyomozati cselekményre, azonban kérdéseikre egyszer sem kaptak

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

érdemi választ. Többször volt arra is példa, hogy idézésre megjelentek a rendőrségen a tanúk és a panaszos fia is, de a rendőrök azt közölték velük, hogy elmarad a kihallgatás, mert nincs jelen az előadó, illetőleg más kifogásokkal álltak elő. A panaszos fia többször szeretett volna másolatot kérni az iratokról, de kérését a rendőrök nem teljesítették, aminek ugyanakkor semmiféle írásos nyoma nincs. A panaszos többször kereste meg személyesen a F. városi Rendőrkapitányság vezetőjét, remélve, hogy választ kap az ügy kapcsán felmerült kérdésekre, de így sem járt sikerrel.

Egy ilyen meghallgatás során előadta a panaszos a F. városi Rendőrkapitányság vezető beosztású, B. vezetéknévű rendőrtisztjével kapcsolatban, hogy kb. két évvel korábban megbeszélte ezzel a rendőrrel, hogy rendszám nélküli teherautójával egy hétköznapi napon, F. városi a panaszos közlekedhet addig, amíg három kocsi kő szállítását elvégzi. A második fordulónál azonban egy J. vezetéknévű rendőr vont a igazoltatás alá, és mivel nem volt rendszám a tehergépkocsin, és nem voltak papírjai sem, nem akarta továbbengedni. A panaszos ekkor jelezte a rendőrnek, hogy B. J. rendőr engedélyezte számára a közlekedést a tehergépkocsival. Ezt követően az intézkedő rendőr telefonált, a hívás befejezésekor pedig továbbengedte a panaszost.

Kb. két hét elteltével B. J. megjelent a panaszos halastavánál, ahonnan fizetés nélkül elvitt egy nagy zsák halat (kb. 35-40 kg) a fenti szívésségért cserébe. Az eseményeknek nem volt szemtanúja, de a panaszos rögtön az eset után beszámolt a történetről egy ismerősének.

Mivel a panaszos nyilatkozatát feljelentésnek tekintették, a [...]Nyomozó Ügyészség 2012. augusztus 9-ére meghallgatásra idézte a panaszost, később pedig a feljelentést bizonyíték hiányában elutasították.

Ezután vették kezdetüket a panaszossal szembeni sorozatos rendőri intézkedések. A rendőrök számtalan esetben megállították és igazoltatták a panaszost, az intézkedések gyakorisága miatt a rendőrségi fellépés a panaszos szerint már a zaklatás határait súrolja. Egy-egy intézkedés alkalmával a rendőrök „mindenbe belekötnék”, a panaszost többször fel is jelentették, megbírságolták. Az intézkedések kivétel nélkül F. városban és a település környékén zajlottak.

A panaszos tudomása szerint minden rendőri intézkedésnek, így az igazoltatásnak is célhoz kötöttnek kell lennie, és nem lehet a célja az, hogy megtorolják a panaszos által tett nyilatkozatot.

A fentiek alapján a panaszos kéri a Testületet, hogy vizsgálja meg a történéseket, és hívja fel az érintett hatóság figyelmét arra, hogy hivatali hatalommal visszaélve nem lehet senkit megfélemlíteni és atrocitásoknak kitenni.

Kéri továbbá a panaszos annak a kivizsgálását is, hogy B. J. rendőrnek jogában állt-e engedélyt adni rendszám nélküli járművel való közlekedésre, és a történetek bizonyítása érdekében kezdeményezi a J. vezetéknévű rendőr meghallgatását, remélve, hogy emlékszik az esetre.

A panaszos úgy érzi, ki van szolgáltatva a hatóságnak, és nem szeretné, ha a családjával együtt rettegésben kellene élnie.

2.) A Testület a panaszosi sérelmek pontosítása érdekében levélben kereste meg a panaszost. Abban tájékoztatást nyújtott a Testülethez fordulás határidejéről, és arról, hogy a Testület kizárólag a panaszos alapvető jogait érintő konkrét (dátum szerint megjelölt) rendőri intézkedéseket vizsgálhat. Erre tekintettel kérte a panaszost, hogy pontos helyszín és idő szerint jelölje meg a vele szemben foganatosított, sérelmezett rendőri intézkedéseket.

A Testület levelére válaszul a panaszos 2012. november 9-én újabb beadványt terjesztett elő az alábbi tartalommal.

A panaszos úgy nyilatkozott, hogy a vele szemben sorozatban foganatosított rendőri intézkedések 2012. augusztus 9-ét követően, vagyis azután zajlottak, hogy a panaszost a [...] Nyomozó Ügyészségen meghallgatták. A rendőri intézkedések pontos dátumát azonban a panaszos a kiegészítésben nem tudta megjelölni, mert azokra már nem emlékszik. Utal azonban rá, hogy a F. városi Rendőrkapitányságon a vele szembeni valamennyi rendőri fellépésnek nyoma kell, hogy legyen.

A Testület létezéséről, és arról, hogy a Testülethez panasszal lehet fordulni, a panaszos egy ismerősétől szerzett tudomást az első beadvány előterjesztését megelőzően két-három nappal. Megjegyzi a panaszos, hogy ha a Testületről korábban is tudott volna, kifogásait már sokkal korábban benyújtotta volna.

Hozzáteszi, hogy azonos tartalmú panaszt a rendőrségen a történetekkel összefüggésben nem nyújtott be.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatók.

1) A F. városi Rendőrkapitányság 2012. február 22-én kelt tájékoztatásából az derül ki, hogy a F. városi Rendőrkapitányság állományába tartozó rendőrök a panaszost a kérdéses időszakban közlekedésrendészeti intézkedés keretén belül három alkalommal igazoltatták, amelynek során egy alkalommal – a 2012. augusztus 14-én foganatosított intézkedés kapcsán – a panaszos ellen feljelentést tettek a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975 (II.5.) KPM-BM együttes rendelet (továbbiakban: KRESZ) 4. § (3) bekezdés és az 5. § (1) bekezdés c) pontjába ütköző és a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. tv. (továbbiakban: Szabs. tv.) 224. § (1) bekezdése szerint minősülő szabálysértés elkövetése miatt. A szabálysértési eljárást a F. városi Rendőrkapitányság Igazgatásrendészeti Alosztálya folytatta le, aminek eredményeként a panaszost 25.000.- Ft pénzbírsággal sújtotta. A határozat 2012. szeptember 6-án jogerőre emelkedett, a bírság megfizetésére azonban csak a végrehajtási eljárásban, 2013. március 4-én került sor.

A másik két esetben általános igazoltatáson és lekérdezésen kívül más intézkedésre nem került sor.

Az intézkedést a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 29. § (1) bekezdésének a) pontja és a 44. § (1) bekezdésének b) pontja, illetve a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011 (IX.22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 25.

§-a alapján – a Szolgálati Szabályzat 5. §-ában és 9. § (1) bekezdésben foglaltakra is figyelemmel – hajtották végre.

Ezen intézkedésekkel kapcsolatban a panaszos a F. városi Rendőrkapitányságon nem élt panasszal.

A tájékoztatásban a kapitányságvezető kijelenti továbbá azt is, hogy a panaszosi beadvány személyét és a kapitányság dolgozóit érintő tényállításait túlzottnak és alaptalannak ítéli meg, tekintettel arra, hogy a panaszos a kérdéses időszakban több bírságolásról tesz említést, holott csak egy esetben került sor feljelentésre és bírság kiszabására. Emellett a tájékoztatás tartalmazza azt is, hogy a kapitányságvezető álláspontja szerint a panaszos beadványában igyekszik magát és fiát becsületes, törvénytisztelő állampolgárként feltüntetni, akiket a rendőrség alaptalanul, cél nélkül von intézkedés alá, holott tudomása szerint ezen intézkedésekkor a panaszos jövedéki termékre elkövetett orgazdaság büntette miatt büntetőeljárás és lakhelyelhagyási tilalom hatálya alatt állt, ami önmagában kellő alapot biztosított fokozott ellenőrzésére.

A panaszosnak a fia ellen indított büntetőeljárással összefüggésben előadott kifogásaival (nem kapott kellő tájékoztatást, az eljárás szándékosan vontatottan haladt) összefüggésben a tájékoztató azt tartalmazza, hogy a panaszos az ügyel kapcsolatban kért tájékoztatást természetesen nem kapta meg, tekintve, hogy annak semmilyen formán nem volt érintettje. A panaszos fia két alkalommal kért és kapott iratmásolatot, valamint az eljárásban jogai is biztosítottak voltak, a nyomozó hatósághoz ilyen tartalmú kérelmet vagy panaszt nem nyújtott be. A panaszos fiának ügyével kapcsolatban a szükséges bizonyítási eljárás, nyomozás lefolytatását követően az ügyben vádemelésre került sor, az ügy jelenleg bírósági szakban van, a nyomozás során az annak felügyeletét ellátó ügyésztől ilyen irányú jelzés, intézkedés nem történt.

A panaszos B. I. r. őrnagy ellen, vesztegetés büntette miatt tett bejelentése nyomán indult eljárásban az illetékes ügyészség 2012. augusztus 16-án kelt határozatával a feljelentést bűncselekmény gyanúja hiányában elutasította. A kapitányságvezető rögzíti továbbá azt is, hogy a panaszos ettől az időtől kezdve eredezteti az ellene indokolatlanul és cél nélkül folytatott, jogtalannak és törvénytisztelőnek ítélt rendőri intézkedéseket, holott a panasszal szembeni intézkedések egy részére már a jelzett időpont előtt sor került, így a feljelentéssel nem lehetnek összefüggésben. Álláspontja szerint ezt a megállapítást látszik erősíteni az a tény is, hogy a feljelentett rendőri vezető a feljelentésről és a büntetőeljárásról nem tudott, arról csak jóval a feljelentés elutasítása után szerezhetett tudomást.

A kapitányságvezető a panasszal érintett rendőri intézkedéseket törvényesnek, szakszerűnek és arányosnak ítélte meg.

2) A F. városi Rendőrkapitányság mellékelte továbbá az 1) pontban említett, 2012. augusztus 14-én kelt, a panaszos ellen tett szabálysértési feljelentést.

A feljelentésbe foglalt jelentés szerint az intézkedő rendőr 2012. augusztus 14-én gépjármű ellenőrzés céljából megállította a panaszost. Az igazoltatás során megállapította, hogy a panaszos nem tartotta magánál a vezetői engedélyét, továbbá hogy a panaszos által vezetett gépkocsi bal hátsó féklámpája nem üzemel, illetőleg az első szélvédő bal oldalán az A

oszlopnál függőlegesen teljes hosszban, illetve a bal oldali irányból az A oszloptól vízszintes irányba majdnem teljes hosszában be van repedve. A panaszost az intézkedő rendőr ellenőrizte a vezetői engedély nyilvántartásban, aminek alapján megállapította, hogy rendelkezik érvényes vezetői engedéllyel és a járművezetéstől nincs eltérve. Az intézkedő rendőr közölte továbbá a panaszossal, hogy az általa elkövetett cselekmények szabálysértést képeznek, amiért feljelentést tesz. A panaszos a szabálysértést elismerte, a feljelentést tudomásul vette.

3) A F. városi Rendőrkapitányság megküldte továbbá a panaszos ellen indított szabálysértési eljárás ügyiratának adatait. Az esemény-adatok között a feljelentésbe foglalt jelentés szerepel.

4) A F. városi Rendőrkapitányság mellékelte továbbá a panaszos adatainak lekérésére vonatkozó országos és regionális (kézírással régiósként feltüntetve) találati listát. Mind az országos, mind a regionális keresés 32 találatot adott a panaszos nevére (azaz valamennyi lekérdezés az adott régióban történt), amelyek közül a legkorábbi adat 2007. március 20-ra vonatkozik.

Tekintettel arra, hogy a panaszos beadványában kifejezetten a 2012. augusztus 9-ét követően foganatosított rendőri intézkedéseket, illetve azok gyakoriságát kifogásolta, a Testület a találati listából az ezen dátumot követő lekérdezéseket vonta vizsgálata alá. A panaszos által megjelölt időpontot követően összesen három lekérdezés történt, ebből kettő 2012. augusztus 14-én, azaz a fent ismertetett közlekedési szabálysértés panaszos által történő elkövetésének napján. A két lekérdezés közül az egyiket „Küldésben priorált” jelzéssel, az emlékeztető rovatban pedig „Küldéshez nem rendelhető lekérdezések” megjegyzéssel látták el, a másik esetében pedig az igazoltatás tényét tüntették fel. A harmadik adat 2012. augusztus 17-i dátummal szerepel, amely mellett szintén a „Küldésben priorált” jelzés van feltüntetve, „Küldéshez nem rendelhető lekérdezések” megjegyzéssel.

5) A Testület megkeresésére a rendőrség mellékelte továbbá a panaszosra vonatkozó, Szabálysértési Nyilvántartási Rendszerben (SZNYR) fellelhető adatokat. A lekérdezés alapján összesen hét, a panaszossal kapcsolatos szabálysértési ügyre vonatkozó találat jelent meg, amelyek részletes ismertetésétől a Testület eltekint. Ezen adatok között szerepelnek a fentebb ismertetett, 2012. augusztus 14-én, a panaszos ellen indított szabálysértési eljárással kapcsolatos adatok is.

III.

Az Rtv.-nek a panasz benyújtásakor hatályos 93. §-a szerint a panaszt az intézkedéstől, ha pedig a panasz előterjesztője az öt ért jogsérelemlről később szerzett tudomást, ettől az időponttól számított nyolc napon belül lehet előterjeszteni. A rendőrségi iratok szerint a panaszost utoljára augusztus 17-én vonták intézkedés alá, ugyanakkor ő a panaszát csak október 9-én terjesztette elő.

A Testület ezért mindenképp a panasz határidőben való benyújtásának kérdésével foglalkozott. Minthogy a panasz lényege az igazoltatások és egyéb intézkedések ismétlődő és emiatt zaklató jellege, a Testület úgy ítélte meg, hogy a panasz szempontjából nem az egyedi intézkedések időpontját, hanem a folyamat egészét kell irányadónak tekinteni. Ez a megközelítés felel meg annak a gyakorlatnak, amelyet az Emberi Jogok Európai Bizottsága

alakított ki pl. a McFeeley-ügyben, s amelyet az Emberi Jogok Európai Bírósága is követ. A hivatkozott ügyben a Bizottság a panaszosokra először 14, majd 28 naponta a büntetés-végrehajtási személyzettel szembeni – a rossz börtönviszonyokra adott válaszként tanúsított – engedetlenség miatt kiszabott fegyelmi büntetések vonatkozásában arra az álláspontra helyezkedett, hogy folyamatosan fennálló és ezért vizsgálándó helyzetről van szó függetlenül attól, hogy egyes fegyelmi büntetések kiszabása óta több mint – a strasbourgi kérelem előterjesztésére nyitva álló – hat hónap telt el (lásd: McFeely és társai kontra Egyesült Királyság, 8317/78 sz. kérelem, 1980. május 15., 22-26. §§). A panaszbeadvány kiegészítésében a panaszos akként pontosította panaszát, hogy az őt ért zaklató jellegű rendőri intézkedések kezdetét 2012. augusztus 9-ében jelölte meg, a további intézkedések pontos napjára azonban nem emlékezett. A Testület a fenti érvelés alapján, a panaszos által sérelmezett, intézkedések folyamatosan ismétlődő jellegére tekintettel a panaszt határidőben benyújtottnak tekintette.

Nyilvánvaló ugyanakkor, hogy elkésett a panasz azon része, amely arra vonatkozik, hogy B. J.-nek jogában állt-e engedélyt adni rendszám nélküli járművel való közlekedésre, mivel ez az eset a panaszos szerint a panasz előterjesztését körülbelül két évvel előzte meg.

IV.

1) A Testület mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy a panasz mely részei esnek a hatáskörébe.

A panaszos a bejelentése nyomán indult, illetőleg a fia ellen folytatott büntetőeljárásokkal összefüggésben több kifogást fogalmazott meg.

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdése alapján a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházat-csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlátás stb.),

tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

Ezen túlmenően – főszabály szerint és ugyancsak a 92. § (1) bekezdés alapján – a Testülethez az a személy fordulhat, akinek az alapvető jogát a rendőri intézkedés vagy mulasztás sértette.

E rendelkezések alapján megállapítható, hogy a rendőrségnek a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (Be.) alapján nyomozhatósággként folytatott tevékenységét a Testület – főszabály szerint – nem jogosult vizsgálni.

A panaszos fia ellen folyó eljárás tekintetében pedig a Testület eljárást kizáró további ok, hogy az ezzel kapcsolatos panaszok érintettje a panaszos fia, így e panaszok előterjesztésére a panaszos egyébként sem jogosult.

A Testület a fenti jogszabályi rendelkezésekre hivatkozva megállapította, hogy a panaszos büntetőeljárásokkal kapcsolatban előadott panaszainak elbírálására nincs hatásköre.

2) A Testület ugyanakkor a panaszbeadvány és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján vizsgálat tárgyává tette, hogy a panaszost milyen gyakorisággal vonták intézkedés alá, valamint azt, hogy az esetleges igazoltatások jogszerűek voltak-e, továbbá hogy az igazoltatások céljának, vagy azok gyakoriságának vonatkozásában felmerült-e az, hogy a rendőrök megsértették a részrehajlás-mentes eljárás követelményét a panaszossal szemben, tekintettel arra, hogy a panaszos nyilatkozata alapján indult büntetőeljárás egy rendőr ellen.

A fentiek alapján a Testület arra a megállapításra jutott, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye a VI. cikkben garantált személyes adatok védelméhez, valamint a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

3) A Testület a panaszos igazoltatásának jogalapjával, illetve annak gyakoriságával kapcsolatban az alábbi megállapításokat tette.

A panaszos a Testület felhívására megküldött pontosított panaszában az általa sérelmezett rendőri intézkedés-sorozat kezdődőpontjaként a 2012. augusztus 9-ét jelölte meg (azzal, hogy az ezt követő egyes intézkedések pontos dátumára nem emlékezett), ugyanis ezt követően vették kezdetüket a panaszossal szembeni sorozatos rendőri intézkedések. A rendőrök számtalan esetben megállították és igazoltatták a panaszost, az intézkedések gyakorisága miatt a rendőrségi fellépés a panaszos álláspontja szerint már a zaklatás határait súrolja.

A F. városi Rendőrkapitányság 2012. február 22-én kelt tájékoztatásából az derül ki, hogy a F. városi Rendőrkapitányság állományába tartozó rendőrök a panaszost a kérdéses időszakban közlekedésrendészeti intézkedés keretén belül három alkalommal igazoltatták, ebből egy alkalommal, a 2012. augusztus 14-én foganatosított intézkedés kapcsán a panaszos ellen feljelentést tettek a közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértés miatt

Az intézkedést az Rtv. 29. § (1) bekezdésének a) pontja és a 44. § (1) bekezdésének b) pontja, illetve a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011 (IX.22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 25. §-a alapján – a Szolgálati Szabályzat 5. §-ában és 9. § (1) bekezdésben foglaltakra is figyelemmel – hajtották végre.

A tájékoztató szerint a másik két esetben általános igazoltatáson és lekérdezésen kívül más intézkedésre nem került sor.

A tájékoztatásban a kapitányságvezető kijelenti továbbá azt is, hogy a panaszosi beadvány állításait túlzottnak és alaptalannak ítéli meg, tekintettel arra, hogy a panaszos a kérdéses időszakban több bírságolásról tesz említést, holott csak egy esetben került sor feljelentésre és bírság kiszabására. Emellett a tájékoztatás tartalmazza azt is, hogy a kapitányságvezető tudomása szerint ezen intézkedésekkor a panaszos jövedéki termékekre elkövetett orgazdaság

büntette miatt büntetőeljárás és lakhelyelhagyási tilalom hatálya alatt állt, ami önmagában kellő alapot biztosított fokozott ellenőrzésére.

A Testület abból indult ki, hogy a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 13. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 9. § (1) bekezdése szerint a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki.

Az Rtv. 29. § (1) bekezdésének a) pontja szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

Az Rtv. 44. § (1) bekezdés b) pontja értelmében a rendőr a közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen - a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

A Testület a panasz vizsgálatakor egyrészt elkülönítve értékelte a panaszos egyes igazoltatásait, azt vizsgálva, hogy azok jogszerűek voltak-e, másrészt vizsgálta az igazoltatások sorozatát is, mivel sorozatos fogantatásuk esetén olyan igazoltatások is minősülhetnek jogszerűtlennek összeadódó hatásuknál fogva, amelyek külön-külön jogszerűnek tűnnek.

a) A Testület elsőként a 2012. augusztus 14-én fogantatott igazoltatást vizsgálta, amellyel kapcsolatban az alábbiakat állapította meg.

E panasz vonatkozásában a Testület eltekintett annak vizsgálatától – figyelemmel a vonatkozó iratok hiányára is –, hogy a panaszossal szemben a közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése miatt lefolytatott eljárás megkezdésekor a rendőrök intézkedésüket milyen gyanúkra alapítva kezdték meg, tekintettel arra, hogy a rendőri tájékoztatás szerint ezen

szabálysértés elkövetése miatt a szabálysértési eljárást lefolytatták, annak eredményeként pedig a panaszost pénzbírsággal sújtották.

Ennek fényében indokoltnak tekinthető a panaszos igazoltatása is, hiszen az Rtv. 29. §-a értelmében igazoltatásnak van helye a közrend védelmében, egy a rendőrök által szabálysértésnek gondolt magatartást tanúsító személy személyazonosságának megállapítása és rögzítése pedig kétségtelenül igazolható a közrend védelmének igényével.

A szabálysértési hatóság által lefolytatott és a Testület hatáskörébe nem tartozó szabálysértési eljárásban levont következtetéseket a Testület valónak és hitelesnek fogadja el, **e ezért megállapította, hogy a panaszos 2012. augusztus 14-én közlekedési szabálysértéssel összefüggésben fogatosított igazoltatása jogszerű volt, így az igazoltatás nem sértette csupán jogszerűen korlátozta a panaszos személyes adatok védelméhez való jogát.**

b) A Testület emellett vizsgálta azt, hogy a közlekedési szabálysértéssel összefüggésben fogatosított igazoltatás mellett szintén 2013. augusztus 14-én elvégzett, valamint a 2013. augusztus 17-én fogatosított lekérdezés (amelyeket „Küldésben priorált” jelzéssel és „Küldéshez nem rendelhető lekérdezések” megjegyzéssel láttak el) sértette-e a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő alapjogát.

Ezen vizsgálatot lényegesen megnehezítette a Testület rendelkezésére álló bizonyítási eszközök szükségessége. A rendelkezésre bocsátott iratokból a fentiek szerint csak az derül ki, hogy a panaszos által megjelölt időpontot (2012. augusztus 9.) követően mindössze három alkalommal priorálták a panaszost, amely az a) pontban körülírt esetben a panaszos ellen indított szabálysértési eljárásra tekintettel jogszerűen történt, a másik augusztus 14-i és az augusztus 17-i intézkedés mibenléte azonban tisztázatlan maradt, tekintettel arra, hogy a nyilvántartásban ezekkel kapcsolatban csak annyi szerepel, hogy „Küldésben priorált” (az emlékeztető rovatban „Küldéshez nem rendelhető lekérdezések” megjegyzéssel). Ez a megjegyzés csupán arra utal, hogy az intézkedő rendőr önállóan járt el, azaz nem az ügyelet kiküldésére, az a pontos intézkedés azonban, amelyhez a lekérdezés kapcsolódott, a rendelkezésre álló adatokból nem rekonstruálható.

Tekintettel arra, hogy a Testületnek nem állt rendelkezésére elegendő információ a panaszossal szemben a fenti időpontokban fogatosított intézkedések jellegét illetően, **Testület megállapította, hogy a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő jogának sérelme a 2012. augusztus 14-én és 17-én fogatosított lekérdezés kapcsán nem állapítható meg.**

A Testület emellett azonban fontosnak felhívni a rendőrség figyelmét arra, hogy az egyes rendőri intézkedések visszakereshetősége, követhetősége, valamint az intézkedés alá vont személyek személyes adatainak védelméhez fűződő jogának tiszteletben tartása érdekében az egyes intézkedések, lekérdezések nyilvántartása során törekednie kell arra, hogy – az informatikai rendszer lehetőségeihez képest – azok ideje, célja utólag is világosan azonosítható legyen.

c) A Testület jelen pontban utolsóként a panaszosnak a gyakori igazoltatásokkal kapcsolatban előadott általános panaszát vizsgálta azon az alapon, hogy az egyenként jogszerű, vagy annak

tűnő igazoltatások összehátasukban megvalósíthatnak alapjogsértést, ha gyakoriságuknál fogva zaklató jellegűvé válnak.

A panaszos a fentiekben már részletesen ismertettek szerint előadta, hogy 2012. augusztus 9-ét követően a rendőrök számtalan esetben megállították és igazoltatták, az intézkedések gyakorisága miatt a rendőrségi fellépés a panaszos álláspontja szerint már a zaklatás határait súrolja.

Ezzel szemben a rendőri tájékoztatás szerint a panaszost csak az e pontban ismertetett időpontokban vonták intézkedés alá.

A Testület ismételten hivatkozik arra, hogy a rendelkezésre álló bizonyítási eszközök hiánya miatt ezen ellentmondást nem képes feloldani, azonban ezen panasz vonatkozásában szükségesnek tartotta azt is, hogy vizsgálata során figyelembe vegye az alábbiakat is.

A Testület rendelkezésre bocsátott tájékoztatásban a kapitányságvezető előadta, hogy mivel a panaszos által megjelölt időszakban a panaszos jövedéki termékre elkövetett orgazdaság büntette miatt büntetőeljárás és lakhelyelhagyási tilalom hatálya alatt állt, és ez önmagában kellő alapot biztosított fokozott ellenőrzésére.

A rendőrség tehát miközben azt állítja, hogy a kérdéses időszakban a panaszost csupán háromszor igazoltatták, a panaszbeadvánnyal kapcsolatos megkeresésben egyúttal arra is hivatkozik, hogy volt olyan körülmény, amely a panaszos fokozott ellenőrzését szükségessé tette.

A Testület e kérdés vizsgálatakor szintén nem hagyhatta figyelmen kívül azt a tényt, hogy eddigi gyakorlatában igazolt módon ismeretesek olyan esetek, amelyekben az eljáró rendőr fogatosít ugyan igazoltatást egy személlyel szemben, azonban ennek során – noha ezt a vonatkozó normák egyébként előírják – nem priorálja. Az a tény tehát, hogy a rendőrségi adatbázisban a 2012. augusztus 9-ét követő időszakban csupán három olyan eset szerepel, amikor igazoltatták, nem jelenti egyértelműen azt, hogy igazoltatására máskor nem kerülhetett sor.

Tekintettel arra, hogy a panaszos által sérelmezett, zaklató jellegű rendőri intézkedések a rendőrség által rendelkezésre bocsátott iratok alapján nem igazolhatóak, azonban a rendőrségnek a panaszos „fokozott ellenőrzésére” utaló nyilatkozata, illetőleg a Testület számára ismeretes gyakorlat alapján nem is zárható ki, a Testület arra a megállapításra jutott, **hogy e panasszal összefüggésben a panaszos személyes adatok védelméhez, illetve tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem megállapítható.**

4) A Testület annak vizsgálata során, hogy az eljáró rendőrök intézkedése részrehajlásmentes volt-e, az alábbi megállapításra jutott.

Az Rtv. 13. § (2) bekezdése szerint a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni.

Mivel azonban a részrehajlásmentes rendőri intézkedés kötelezettségének sérelme – jelen ügy körülményei között – abban az esetben lehetne felvethető, ha kimutatható volna az

igazoltatások és egyéb intézkedések olyan gyakorisága, amely már az intézkedéssorozat jogszerűtlenségét eredményezi (hiszen ebben az esetben volna feltehető, hogy az intézkedések mögött valamiféle részrehajlás áll), **a Testület azt a következtetést vonta le, hogy nem állapítható meg a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelme a panasz azon részével összefüggésben, amely a panaszos által tett bejelentés nyomán lefolytatott büntetőeljárás okán vele szemben tanúsított részrehajló rendőri fellépést sérelmezi.**

V.

A Testület állásfoglalásában arra a következtetésre jutott, hogy a közlekedési szabálysértés elkövetésével összefüggésben fogatosított igazoltatás során nem sérült a panaszos személyes adatok védelméhez való joga, a további igazoltatások esetében pedig nem állapítható meg e jogának sérelme. Ugyancsak nem találta megállapíthatónak a Testület e jog és a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét az intézkedések összeadódó, zaklató hatása kapcsán előterjesztett panasz tekintetében. A Testület arra a következtetésre jutott továbbá, hogy nem állapítható meg a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelme a rendőri intézkedés részrehajló voltával összefüggésben sem.

A Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt az intézkedést fogatosító szerv vezetőjéhez áttette.

Budapest, 2013. július 3.

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Dr. Kádár András Kristóf
előadó testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag